Etnobotànica dels Països Catalans

La web que recull el coneixement popular sobre plantes als territoris de llengua catalana

TEXT: Teresa Garnatje, Airy Gras, Montse Parada, Joan Vallès

El passat mes de febrer l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) va estrenar la web *'Etnobotànica dels Països Catalans'* (https://etnobotanica.iec.cat), que recull el coneixement popular sobre plantes en aquest territori. La investigació que ha fet possible la creació de la web l'ha duta a terme el grup de recerca en etnobotànica EtnoBioFiC (www.etnobiofic.cat), que porta anys recopilant els resultats dels diferents treballs de camp en una base de dades i que, des d'en fa quatre, en prepara la difusió pública que ara ha començat.

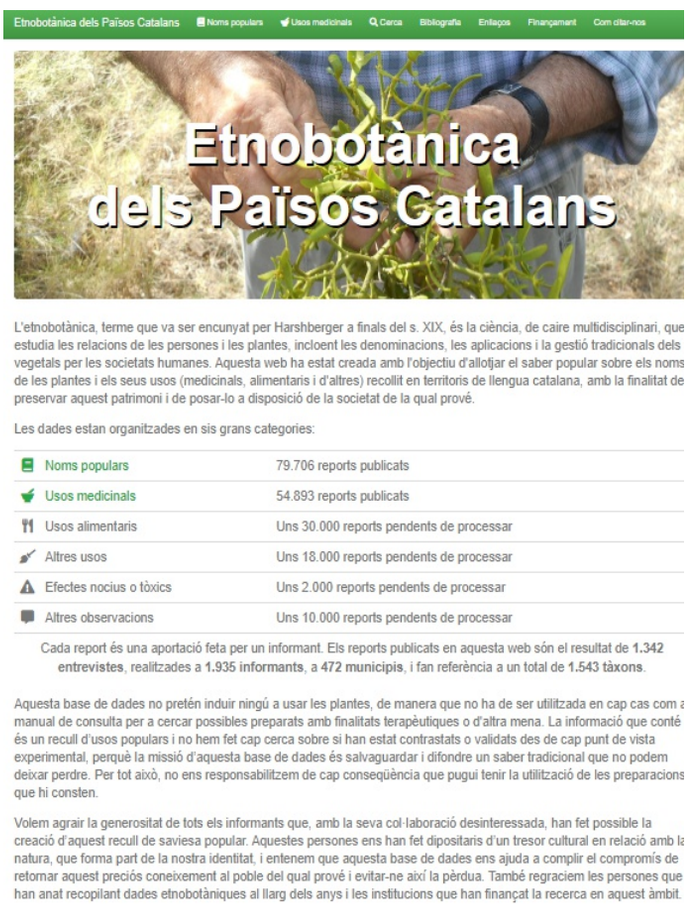

Figura 1. Visió general de la web.

Aquest any s'ha publicat la web "Etnobotànica dels Països Catalans" (Fig. 1), concretament la primera part de les dades, que acabarà contenint. Actualment conté informació sobre noms i usos medicinals de plantes i, en els propers dos anys, s'espera poder oferir les dades sobre usos alimentaris i d'altres aplicacions, com l'ornamental, així com sobre els efectes nocius o tòxics, a més d'informacions miscel·lànies d'altra mena.

Actualment, la web conté gairebé 80.000 entrades de noms de plantes (Fig. 2) i 55.000 d'usos medicinals (Fig. 3), i s'està treballant per posar a disposició pública 30.000 entrades d'usos alimentaris i 30.000 més amb altres informacions. Aquestes dades provenen de més de 1.300 entrevistes fetes a gairebé 2.000 informants de vora 500 municipis. Aquestes xifres s'aniran actualitzant d'acord amb el progrés de la recerca.

Les cerques a la pàgina pel que fa tant a noms populars com a usos medicinals es poden fer per nom popular o per nom científic. A més a més, també podem trobar un mapa que ajuda a visualitzar els llocs on ha estat citat un nom o ús en concret (Fig. 4).

CC BY NC ND

Figura 2. Visió de la pestanya 'Noms populars'.

Figura 3. Visió de la pestanya 'Usos medicinals'.

recursos recursos recursos recursos recursos recurso

CC BY NC ND

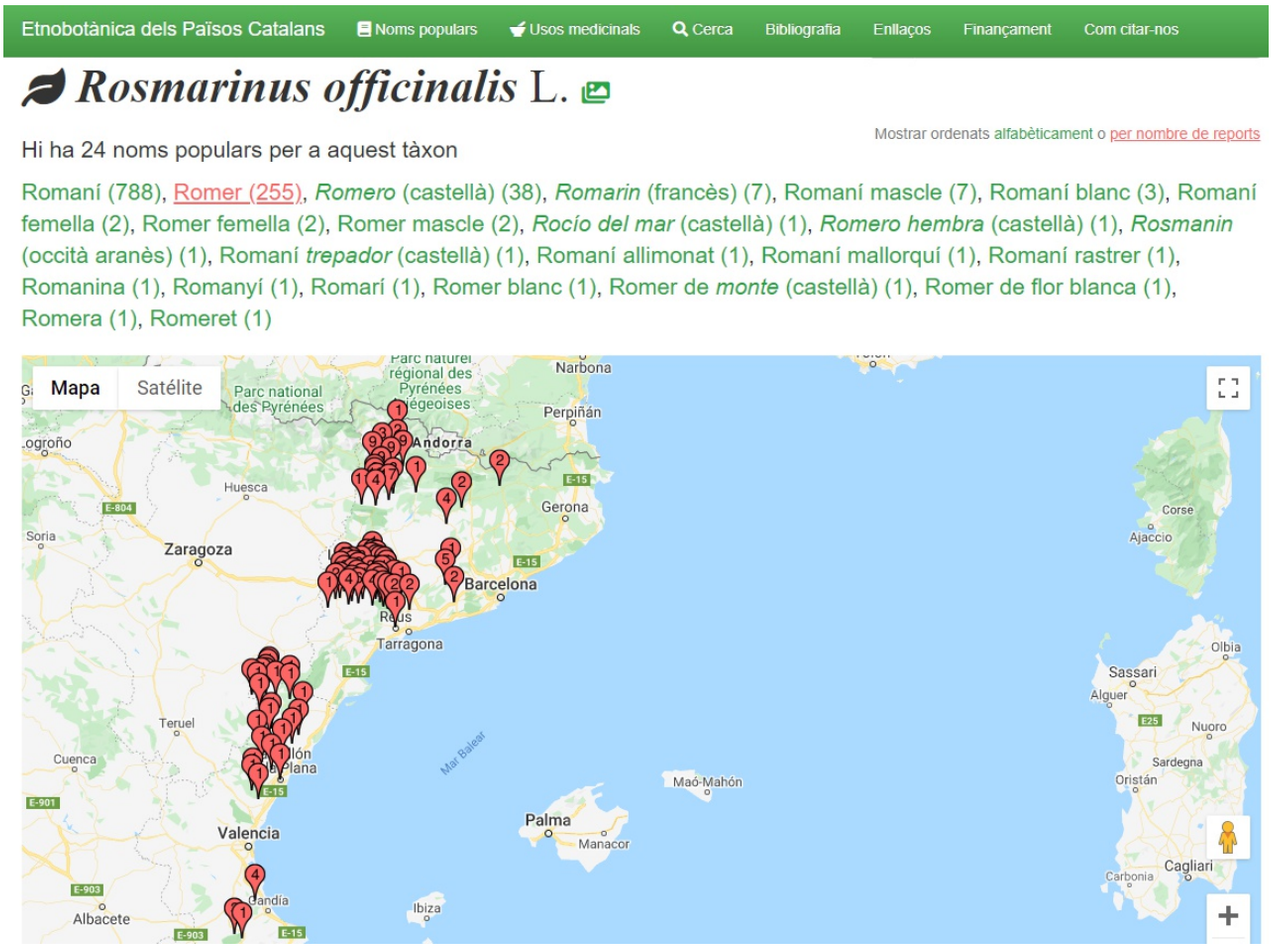

Figura 4. Visualització de la citació del nom popular romer (*Rosmarinus officinalis*).

La pàgina consta d'una tercera pestanya per fer cerques generals, on figura una llista de tots els tàxons citats, juntament amb la família botànica a la qual pertanyen i el nombre de reports de noms populars i d'usos medicinals. També hi ha una pestanya de bibliografia on figuren totes les obres que constitueixen la web en aquest moment, una pestanya amb enllaços d'interès, una sobre finançament i una darrera de com citar la web.

La web serà una bona eina per conservar i passar a les noves generacions un tresor de natura i cultura, un corpus sòlid de saber tradicional sobre el nostre entorn vegetal que permetrà detectar buits en la investigació etnoflorística, dur a terme metanàlisis fins ara molt rarament fetes en etnobotànica, i fornir informació a institucions i empreses interessades a desenvolupar productes comercials a base de plantes. Cal remarcar, però que no es tracta d'un receptari i que les informacions no han estat contrastades experimentalment.

Us convidem a descobrir-la!

Els investigadors del grup de recerca EtnoBioFiC, de la Universitat de Barcelona (UB) i l'Institut Botànic de Barcelona (IBB, CSIC-Ajuntament de Barcelona), que participen en el projecte Etnobotànica dels Països Catalans i que han coordinat la base de dades són: Teresa Garnatje (IBB), co-coordinadora del grup de recerca; Joan Vallès (UB), co-coordinador del grup de recerca i coordinador del programa de recerca en etnobotànica de l'IEC; Airy Gras (IBB), membre del grup de recerca, i Montse Parada (UB), membre del grup de recerca. També col·laboren amb aquest grup de recerca els informàtics Josep Parada i Xindes Sobrequés.

cc BY NC ND